

УДК 811

МОВОЗНАВЧІ ТРАДИЦІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ МНОЖИННОГО ЗАПЕРЕЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (XI–XVIII СТ.)

Олеся Татаровська

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000

Головну увагу приділено системі полярності та вираженню заперечення. З цією метою проаналізовано приклади використання множинного заперечення у різних іноді-європейських мовах, а також праці відомих зарубіжних мовознавців, таких як К. Барбер, О. Йесперсен, Т. Вуден та ін. Акцентовано увагу на двох типах множинного заперечення в англійській мові, а саме: залежному та незалежному множинному запереченню.

Ключові слова: система полярності, прескриптивізм, множинне заперечення, паратактичне заперечення, кумулятивне заперечення.

Система полярності англійської мови та способи вираження заперечення викликали зацікавлення дослідників в останнє десятиріччя. Однак існують певні ділянки в цій сфері, що заслуговують глибшого вивчення. Однією з них є множинне заперечення. Множинне заперечення передбачає присутність більше ніж одного заперечення у реченні. Існують висловлення з двома запереченнями, які називають подвійно-заперечними (*I couldn't see nothing; She is not an unattractive woman*), або ж з більше ніж двома (*I couldn't see nothing nowhere*). Особливий лінгвістичний інтерес, надзвичайна синтаксична та семантична різноманітність таких типів конструкцій у сучасній англійській мові, а також відсутність корпусу праць у цій сфері зумовлюють проведення дослідження, в якому ми проаналізуємо конкретні сучасні дані усної та письмової англійської мови.

Множинне заперечення є розповсюдженим явищем в багатьох європейських мовах. Такі структури є часто вживаними в слов'янських та романських мовах. Однак множинне заперечення не характерне для данської, німецької, голландської, ісландської та шведської. Мова ідіш є єдиною з сучасних мов, у якій вживання множинного заперечення є сталою практикою. Зважимо наступне: *Ikh zey night nur night. – I see not nothing (I can't see anything)*. Дослідження історії англійської мови показують, що множинне заперечення було поширеним у давньо-, середньоанглійській, яке згодом, починаючи з XVIII ст., поступилося одиничному запереченню. Про цю особливість еволюції англійської часто згадують дослідники.

В англійській граматичній практиці термін “множинне заперечення” часто, хоч і не завжди, вживають стосовно нестандартного використання другого заперечення як інтенсифікатор до першого заперечення. Такий вид заперечення не притаманний для мови, проте часто уживаним у мовленні носіїв британських регіональних діалектів, а саме: істеднського та східно-англійського.

Через свою ненормативну природу множинні заперечні структури часто використовують в художній літературі з метою кращого змалювання персонажів із простого люду, часто-густо неосвічених. У кінострічці “Мері Поппінс” коминяр Берт каже: “*If you don't want to go nowhere...*” У популярному британському телешоу “Мешканці Іст-Енду” відомий персонаж Дот Бреннінг розповідає кумедні історії з життя, щедро збагачені множинними запереченнями: *I ain't never heard of no license*.

З іншого боку, множинне заперечення часто зустрічається в мові права, маємо на увазі процедуру укладання угод та положень до статутних фондів компаній. Це роблять з метою оминуті гострі кути, уникнути прямої конфронтації інтересів між сторонами процесу та завуальовано не погоджуватися з іншого погляду. Наприклад:

- *He was driving at a not inconsiderable speed* (He was driving fast).
- *No amendment may be made by the Trustees without the prior written consent of the Employer*.

У музиці простежуємо подібну тенденцію. Скажімо, у світовому хіті відомого у минулому рок-гурту *Pink Floyd* “*Another Brick in the Wall*” школярі скандують “*We don't need no education / We don't need no thought control*”. Гурт *The Rolling Stones* співає про таке: “*I Can't Get No Satisfaction*”.

У цьому ж сенсі показовою є англійська поезія XIII–XV ст. У “Кентерберійських оповіданнях” Дж. Чосер вміло вводить множинні заперечення. Наприклад, про одного з персонажів – Фраєра він пише: “*Ther nas no man no wher so vertuous*” (“*There never was no man nowhere so virtuous*”). Лицаря автор змальовує у такий спосіб: “*He never yet no vileynye ne sayde / In all his lyf unto no maner wight*” (“*He never yet no vileness didn't say / In all his life to no manner of man*”). У Вінчестерському манускрипті знаходимо такі приклади:

- 1) *Nother no vylany;*
- 2) *Nother none for you;*
- 3) *That I was never of no such conditions;*
- 4) *I fared never with no treson;*
- 5) *Nother I loved never the felyshyp of hym that.*

Лінгвісти Ф. Остін [2], Ч. Барбер [5], Т. Неваляйнен [14] дійшли до думки, що множинне заперечення почало виходити з ужитку з середини XVII ст., стало okazіональним і ненормативним у різних комунікативних сферах.

Були ситуації, коли два чи більше заперечних слова використовувалися у заперечних реченнях, притому вони не скасовували значення одне одного, а навпаки підсилювали його; інакше кажучи, що більше було заперечень, то емоційнішим було висловлення. Ф. Остін згадує, що множинне заперечення стосувалося лише певних видів текстів [2]. У XV та XVI ст. подвійне заперечення практично не вживалося у правничих текстах, оскільки недвозначність та ясність висловлень є визначальними у цьому дискурсі. На думку лінгвістів А. Бауга та Т. Кейбла, у XVIII ст. запанувала тенденція обмежити англійську певними правилами, позбутися слабких боків та неточностей [6]. Словник Джонсона (1755) та світова праця “*Proposal for Correcting, Improving and Ascertaining the English Tongue*” (1712) [15] разом із першими ґрунтовними ґраматиками (наприклад, Прістлі (1761) та Лоуса (1762) [15], безсумнівно відповідають цим прескриптивістським принципам, котрі, як вже було згадано вище, головню

стосуються як встановлення стандартів правильного вживання мови, так і впровадження вдосконалень в мову. Саме тому *правило 16* Лоуса говорить, що “два заперечення в англійській ліквідують один одного або ж є еквівалентними до ствердження” (*I don't look nowhere – I looked everywhere*) [15]. Як бачимо з цієї цитати, мову почали вивчати з погляду логіки та резону. Як наслідок, множинним запереченням почали нехтувати, бо воно суперечило правилам логіки, відповідно до яких два заперечних припущення чи пропозиції радше стверджують, ніж заперечують. А. Партрідж погоджується із цією думкою, вважаючи, що “спроба уникати незначної кількості заперечних структур впровадили схоласти та логіки” [17; 18]. Ще одним чинником, що спричинив відхід від множинного заперечення, є надзвичайний інтерес, що на той час зростав в академічних колах, до спроби пристосувати англійську до взірця латинської граматичної системи. А. Губель пояснює це так: “У XVII ст. множинне заперечення почало виходити з ужитку освічених людей. Без сумніву, головним чинником його поступового зникнення був вплив класичної літературної латинської, яка на той час вважалася майже досконалою мовою. Той факт, що Цицерон та Цезар не вживали подвійних заперечень у своїх найпатетичніших висловленнях, багато важив для тих, хто намагався говорити та писати правильно” [11, с. 282–284].

Незважаючи на вплив прескриптивізму, залишається незрозумілим, чому множинне заперечення залишилось можливим і граматично правильним в інших мовах, таких як іспанська, португальська, італійська, лінгвістичні академії яких не менше переймалися правильним вживанням мови та застосовували до мови прескриптивістський підхід. Звернемося до наступних прикладів у іспанській мові:

- *Ninguno non osaba* (XIV ст.) – Ніхто не насмівлювався.
- *Nunua omne no vio tau fierra monstro* (Alexander, XX ст.) – Ще ніколи людина не бачила такого звіра (монстра).

Каталонська мова є багатою на такі приклади:

- *Mai he sentit res sobre aquesta persona*. – Я ніколи нічого не чув про цю людину,
- *Si voste no sap el pais mai, la unitat no*. – Якщо ти не знаєш країни, ніколи не їдь туди.

А також французька:

- *Personne ne le dit non*. – Ніхто не говорить ні.
- *Il ne sait rien de rien*. – Він нічого, нічого не знає.
- *Non rien de rien, non je ne regrette rien* (Editte Piaf). – Я ні за чим, ні за чим не жалкую.

Італійська:

- *Giovanni non vide nessuno*. – Giovanni did not see anybody (Джованні нікого не бачив).

Португальська:

- *Não viste nada?* – Didn't you see anything? (Невже ви нічого не бачили?)

Вищезгаданий прескриптивістський підхід та паралелі, що проводилися між логікою та мовою щодо вживання подвійного заперечення, суперечать позиції сучасних впливових лінгвістів, таких як Д. Крістал чи Б. Брайсон. Їм важко уявити, чому такою граматичною конструкцією нехтують в сучасній англійській. Водночас таке заперечення є дуже поширеним у ненормативній мові англомовних країн у цілому світі.

Ці лінгвісти навіть ставлять під сумнів принципи логіки, якими виправдовують відмову від множинного заперечення, наводячи безліч його прикладів у стандартних варіантах багатьох сучасних мов. Ба більше, коли дитина опановує рідну англійську мову, вона обов'язково проходить стадію спонтанного вживання заперечних конструкцій (*I don't want it no more; He not got no dollies*). Отже, існування цих конструкцій вказує на те, що правило логіки “два заперечення утворюють ствердження” схоже не має жодного внутрішнього ментального відповідника й не має підґрунтя, бо не вживається дітьми у спонтанному мовленні [8, с. 87] та [9], на зразок *No people – no problem (More people – more problem)*.

У сучасних різноманітних дослідженнях про вираження заперечення у декількох ненормативних варіантах англійської вчені передусім звертають увагу на множинні заперечні структури. Наприклад, Д. Крістал зауважив існування потрійних та почетвірних заперечних структур у розмовній англійській у Фарнворті (муніципальному населеному пункті, що на північ від Манчестера) [9]. П. Традгілл також згадує, що багато ненормативних діалектів британського варіанту англійської, наприклад кокні, зберегли старі заперечні форми; можна натрапити на такі вирази, як: *I don't want no dinner* [21; 22]. Врешті-решт, У. Лабов [12] та Дж. Бауг [6], серед іншого, детально пояснюють вживання множинного заперечення серед темношкірих британців. Наведемо декілька цікавих прикладів з їхніх досліджень: *It ain't no cat can't get in no coop; Back in them times, there ain't no kid around that ain't-wasn't even thinkin' about smokin' no reefers; It ain't no way no girl can't wear no platforms to no amusement park* [6].

Зі всіх досліджень на тему множинного заперечення найдокладнішими у цьому питанні є праці О. Есперсена [13]. Передусім це стосується його книги “*Negation in English and other Languages*”. Уся сьома частина його праці присвячена дослідженню подвійного заперечення. Спершу О. Есперсен звертається до випадків, коли таке заперечення має позитивне значення (*not without some doubt*), а тоді також пояснює те, що він називає “кумулятивним запереченням”, або ж структури із подвійним запереченням у тогочасній ненормативній англійській мові (*He didn't find nothing*). На його думку, існування таких конструкцій зумовлено емоційним навантаженням повторюваного заперечення. Далі О. Есперсен розглядає те, що він називає *сумарним запереченням*. Йдеться про заперечне речення з наступним додатковим запереченням поза його межами та поза обсягом заперечення першого речення. Це роблять з метою підсилення заперечного змісту (*I shall never do it, not under any circumstances*). О. Есперсен пояснює *паратактичне заперечення* (іншими назвами є також *зредуковане, плеонастичне* чи *експлетивне заперечення*); маю на увазі дієслова із заперечним підтекстом *doubt, hinder, deny, forbid*, за якими йде підрядне заперечне речення (*It never occurred to me to doubt that your work ... would not advance our common object in the highest degree*). У цих конструкціях заперечення підрядного речення реалізується за допомогою головного присудка, який, проте, втратив свою заперечну цінність. Врешті-решт, О. Есперсен описує гетерогенні випадки вживання заперечних речень, які не підпадають під жодну з вищезгаданих класифікацій. Наприклад, сюди належать ідіоматичні вислови на зразок *can't / couldn't help* та ін. [13].

Дослідження О. Сірайта є дещо вужчим, ніж дослідження О. Есперсена. Він звертає увагу на аналіз стандартних подвійно заперечних конструкцій на зразок *It is not inconceivable* чи *It is not impossible*. Такі вирази мають заперечне дієслово із наступ-

ними випадками вживання локального заперечення, як *inconceivable* та *impossible*. Як бачимо, у цих двох прикладах присутнє вживання і морфологічного, і афіксального заперечень. На думку дослідника, численні приклади подвійнозаперечних конструкцій (на протипагу іншим ненормативним) вживаються людьми освіченими. О. Сірайт також зауважує, що вживання подвійних заперечень такого типу є досить поширеним [20]. Яскравим прикладом такого твердження може бути висловлення *I don't want no cake*. Прескриптивістська граматична традиція вважає його неприйнятним для освіченого прошарку англійців, водночас, як воно використовується з метою емпізи неосвіченим населенням усього англомовного світу протягом двохсот років.

Р. Сайн, натомість, вивчає вживання множинних заперечень американськими носіями англійської мови [19]. З метою такого аналізу дослідниця провела декілька оцінкових та операційних тестів. Отримані результати показують, що більшість мовців відмовляється від структур зразка *I don't suppose that nobody saw nothing*, вважаючи їх граматично некоректними. Структури на зразок *Not many of the girls don't talk to John* із заперечним підметом та дієсловом сприймаються багатьма мовцями. На протипагу цьому, існують також і речення на зразок *We don't find no money* із заперечним дієсловом та додатком, які авторка вважає неприйнятними. На нашу думку, однією з найдивовижніших рис розвитку англійського заперечення є той факт, що множинне заперечення, притаманне давньо- та середньоанглійській, ілімінувалося до мононегативного заперечення у сучасній англійській мові.

К. Бейкер також звертає увагу на конструкції, які він називає “логічними подвійними реченнями”. З погляду генеративної теорії 70-х років минулого століття, він формулює *полярно-реверсійне правило*, щоб граматично пояснити такі речення, як *There isn't anyone in this camp who wouldn't rather be in Montpelier*. Полярно-реверсійне правило функціонує в межах підрядного речення, оскільки змінює дериваційну рису, пов'язану з *would rather* на (+ заперечення). Його дія в межах головного речення змінює полярність *would rather* із (+заперечення) на (– заперечення) та полярність *anyone* із (– заперечення) на (+ заперечення). Автор також звертає увагу на так звані *псевдозаперечні речення*. Під цим ми розуміємо дієслівні присудки з прикметниками: *surprised, disappointed, relieved, glad, sorry, lucky, odd, strange*. Ці прикметники забезпечують потрібне оточення для *any, ever* та низки інших елементів, яких вимагає заперечний контекст (*We are surprised that anyone bought anything at all; John is sorry that anything happened; It's strange that anyone could solve the mystery in such short order*) [3; 4].

Зі свого боку, Л. Горн обговорює вираження літоти за допомогою конструкцій з подвійним запереченням. Під літотою розуміємо стилістичний засіб, за допомогою якого ствердження виражається запереченням протилежного [10, с. 87]. З погляду прагматики, використання подвійних заперечень (як, наприклад, у виразі ‘*It's not impossible*’) може бути виправдане, за Л. Хорном, на підставі декількох фактів: ввічливості (мовець не хоче приставати на той чи інший бік у дискусії), іронії (мовець навмисне вдає невпевненість чи нерішучість), виразності стилю (мовець намагається бути формальним зі співрозмовником), відсутності відповідного позитиву (не існує відповідного стверджувального слова), паралелізму структури (подібна структура вживалася й раніше), якості (мовець одночасно впевнений і невпевнений щодо змісту сказаного), а також мінімалізації обробки даних (у випадку прямого заперечення чи цілковитого несприйняття як відповідь на попереднє ствердження).

Т. Вуден присвятив три частини своєї книги про заперечні контексти вивченню множинного заперечення у різних мовах. На його думку, додавання заперечної конструкції до вже існуючої зумовлює такі наслідки: (1) вирази із різноманітними заперечними структурами можуть бути еквівалентними до структур з одним запереченням, як у деяких варіантах нестандартної англійської, *I didn't see nobody nowhere*; (2) два заперечення можуть послабити одне одного, як у випадку вищезгаданих літот (*She is not an unattractive woman*); (3) два заперечення скасовують одне одного, як у логіці, в результаті чого заперечення зникає (*Neighbours shouldn't be uncooperative*); (4) два заперечення підсилюють одне одного (*He never stops working, not even at Christmas*) [23].

Стає очевидним, що аналіз множинного заперечення Т. Вудена є семантичним, а не синтаксичним. Можна простежити певну закономірність у перерахованих вище варіантах: (1) негативне узгодження; (2) літота; (3) скасування заперечення; (4) емоційне заперечення.

Негативне (заперечне) узгодження стосується випадків, коли морфологічно заперечні складові становлять одне синтаксичне заперечення. За Т. Вуденом, негативне узгодження може мати одну з двох наступних форм: негативне розгалуження (заперечення стосується всіх неозначених виразів у межах одного речення (*Nobody said nothing to nobody*)) та негативне дублювання (певний заперечний елемент з'являється в усіх реченнях із запереченням; наприклад, у французькій чи іспанській мовах: *Je n'ai vu personne* – що перекладається як: *I haven't seen anybody*). Далі у своїй праці Т. Вуден розглядає особливий тип негативного узгодження, відомий як *паратактичне заперечення*. Паратактичне заперечення означає імплікування поверхневого заперечення в підрядному реченні за допомогою дієслів із прихованим запереченням і є доволі уніфікованим поняттям у різних мовах. Його можна зустріти в таких випадках: 1) підрядні речення із прикметниковими присудками (*fear, hinder, forbid, doubt*); 2) підрядні речення із порівняльними конструкціями; 3) підрядні речення зі сполучниками підрядності такими (*before, unless, without*).

Для пояснення феномену літоти Т. Вуден покладається головню на прагматичний аналіз Л. Хорна, однак вказує на те, що літоту можна знайти на рівні нижчому, ніж рівень слова. Наприклад, слова *undeniable, undecaying* містять подвійне заперечення. Іншим прикладом є певні граматичні середовища: умовні речення, риторичні запитання та порівняння. Стосовно третього варіанту скасування двох заперечень Т. Вуден стверджує, що він є еквівалентним ствердженню і типовим для модальних дієслів (*should, can*). Наприклад: *I can't not go*. На думку дослідників, емоційне заперечення підсилює інтенсивність заперечення. Воно відрізняється від негативного узгодження тим, що є довільним, у той час, коли перше є обов'язковим та семантично нейтральним. Воно містить два різних підтипи: (1) емоційне заперечення у реченнях, подібних до голландських: *Dat heb ik noot niet gezien*. Дослівно: *That have I never seen* або: *I never saw that*; (2) сумарне заперечення: тип емоційного заперечення, що додається до заперечного речення як підсумок. Останній тип має певні варіанти, наприклад: *She cannot drink alcohol, neither at work nor at home; Nobody turned up, not even Mary* [10].

Для того, щоб завершити цей огляд, звернімося до праці К. Барбера "*Longman Grammar*", виданої у 1999 р., який, разом із співавторами, присвячує декілька сторінок корпусної граматики вивченню множинного заперечення. Учений розрізняє синтаксич-

но залежне і незалежне множинне заперечення. У першому випадку заперечні форми мають ту ж саму структуру, щоб передати єдине значення: *they didnt say nothing*. У незалежному множинному запереченні вони мають незалежну заперечну силу: *It's not uncommon; We can't not say it* [5]. У наступних дослідженнях нашою метою є аналіз двох згаданих вище підтипів множинного заперечення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Atkins S.* Corpus design criteria / Atkins, Sue, Jeremy Clear, and Nicholas Ostler // *Literary and linguistic computing*. – 1992. – № 7/1. – P. 1–16.
2. *Austin F.* Double negatives in the eighteenth century. *English historical linguistics : Studies in development (ECTAL (The Centre of English cultural tradition and language) Conference papers series 3) / F. Austin ; eds. Norman F. Blake and Jones Charles*. – Sheffield : University of Sheffield. – 1984. – P. 138–148.
3. *Baker C. L.* Double negatives / C. L. Baker // *Linguistic inquiry*. – 1970. – № 1/2. – P. 169–186.
4. *Baker C. L.* A note on scope of quantifiers and negation / C. L. Baker // *Linguistic inquiry*. – 1970. – № 1/1. – P. 136–138.
5. *Barber C.* The English language. A historical introduction / Charles Barber. – Cambridge : Cambridge University Press, 1993. – 488 p.
6. *Baugh A.* A history of the English language / Baugh, Albert C. and Cable, Thomas. – 4th edn. – London : Routledge, 1997. – 570 p.
7. *Bloom L.* Language development : form and function in emerging grammars. Chapter 7. Syntactic and semantic development of early sentence negation / Lois Bloom. – Cambridge ; Mass. : MIT Press, 1977. – P. 170–220.
8. *Bryson B.* Mother tongue. The English language / Bill Bryson. – London : Penguin, 1991. – 272 p.
9. *Crystal D.* The English language / David Crystal. – London : Penguin, 1990. – 288 p.
10. *Horn L. R.* Duplex negation affirmat... The economy of double negation / Lawrence R. Horn // *CLS* 27. – 1991. – P. 80–106.
11. *Hubbell A. F.* 1963. Multiple negation / Allan F. Hubbell // *Essays on language and usage* / eds. L. Dean and Wilson. – New York : Oxford University Press. – P. 282–284.
12. *Jespersen O.* Negation in English and other languages. De Kgl. Danske Videnskabernes Selskab / Otto Jespersen // *Historisk-Filologiske Meddelelser* I.5. Copenhagen. Reprinted in 1962 / *Selected Writings of Otto Jespersen*. – London : Allen and Unwin, 1917. – 151 p.
13. *Labov W.* Sociolinguistic variables / William Labov. – Philadelphia : University of Philadelphia Press, 1972. – 592 p.
14. *Nevalainen, Terttu.* 1998. Social mobility and the decline of multiple negation in Early Modern English / Terttu Nevalainen // *Advances in English historical linguistics (Trnds in linguistics studies and monographs 122.)* / eds. Jacek Fisiak and Marcin Krygier. – Berlin ; New York : Mouton de Gruyter, 1996. – P. 263–291.
15. *Oxford English dictionary* / Murray, J. A., Bradley, H., Craigie W. A. and Onions, C. T. – Oxford : Clarendon Press. 1933. – 1843 p.
16. *Palmer F. R.* The English verb / Frank R. Palmer. – London : Longman, 1987. – 191 p.
17. *Partridge A. C.* Meaning and negation: A problem in logic and semantics / A. C. Partridge // *English studies in Africa*. – 1971. – №14/1. – P. 99–101.
18. *Partridge E.* A dictionary of slang and unconventional English / Eric Partridge – London : Routledge. 1991. – 1361 p.

19. *Seifert S.* A basic bibliography of negation in natural language / Stephan Seifert and Werner Welte. – Tübingen : Günter Narr. 1987. – 293 p.
20. *Singh R.* Multiple Negation in Shakespeare / R. Singh // *Journal of English Linguistics* 7. – 1973. – P. 50–56.
21. *Trudgill P.* Dialects of English: Studies in Grammatical Variation / Peter Trudgill and J. K. Chambers. – London and New York : Longman, 1991. – 390 p.
22. *Trudgill P.* The Dialects of England / Peter Trudgill. – Oxford : Basil Blackwell, 1990. – 160 p.
23. *Wouden T. van der.* Negative Contexts: Collocation, Polarity and Multiple Negation / Ton van der Wouden. – London : Routledge, 1997. – 98 p.

Стаття надійшла до редколегії 11.02.2014

Прийнята до друку 21.02.2014

LINGUISTIC TRADITIONS OF MULTIPLE NEGATION RESEARCH IN THE ENGLISH LANGUAGE (XI–XVIII CENTURIES)

Olesya Tatarovska

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska St., Lviv, 79000*

The article deals with the system of polarity and the expression of multiple negation. To this end we analyse examples with multiple negation in different Indo-European languages and also works by famous foreign linguists, such as C. Barber, O. Jespersen, T. Wouden and others. The attention is accentuated on the two types of multiple negation in English, dependent and independent multiple negation, namely.

Keywords: system of polarity, prescriptivism, multiple negation, paratactic negation, cumulative negation.

ЯЗЫКОВЕДЧЕСКИЕ ТРАДИЦИИ ИССЛЕДОВАНИЯ МНОЖЕСТВЕННОГО ОТРИЦАНИЯ В АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ (XI–XVIII В.)

Олеся Татаровская

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Университетская, 1, г. Львов, 79000*

Главное внимание уделено системе полярности и множественному отрицанию. С этой целью главным образом проанализировано примеры использования множественного отрицания в разных индо-европейских языках, а также труды известных зарубежных лингвистов, таких как: К. Барбер, О. Йеспersen, Т. Вуден и др. Акцентируется внимание на двух типах множественного отрицания в английском языке, а именно: зависимом и независимом множественном отрицании.

Ключевые слова: система полярности, прескриптивизм, множественное отрицание, паратактическое отрицание, кумулятивное отрицание.